

DOSYA/GÖZLEM VE GÖRÜŞ**DEMOKRATİK YEREL YÖNETİM***Osman ÖZGÜVEN**

"Demokratik Yerel Yönetim" den söz etmeyi daha uygun buldum. Çünkü toplum ve hekim ilişkisi ile toplum ve yerel yönetim ilişkisini koşturarak olarak görüyorum.

Bu anlamda, Demokratik Yerel Yönetim anlayışını kısada olsa açmak istiyorum.

Demokratik Yerel Yönetim anlayışının bize göre olmazsa olmaz 10 temel kuralı vardır.

1-Amaç İnsandır, İnsan Merkezdir

Her tür üretim ve çabanın amacı, başta insan olmak üzere, tüm yaşamın özgür ve sağlıklı bir biçimde örgütlenmesi ve devamı olmalıdır. Servet, para, koltuk, kariyer ve lüks yaşamlar, "sağlıklı ve özgür insan, sürdürülebilir bir çevre " amacının önüne geçemez, geçmemelidir.

Ne yazık ki şimdilik bu anlayışın çoğunluk olmasının uzağındayız.

İnsanlarımız, aile içindeki ortamların, yaşadıkları toplumsal çevrenin, alabildikleri eğitimin ve daha

bir dizi etkinin sonucu sosyal yaşamda bir duruş sahibi oluyorlar.

Söz konusu etkenlerin olumlu etkilerinden yararlananlar, bir yandan gerçek anlamda "insan" olma yolunda yürürken, diğer yandan da eskiyi, kötüyü ve olumsuzluğu değiştirme yolunda yani "Savaşsız, Sömürsüz, Sınırsız ve Sınıfsız Bir Dünya" yaratma düşüncesini yaşama geçirme yolunda mücadele ediyorlar.

Büyük çoğunluk ise hala, çıkarlarına aykırı olmasına rağmen egemen olanların "yönetmek sadece bizim işimiz" diyenlerin, yaşamın her alanını buna uygun biçimde yapılandıranların istekleri ve propagandalarının esiri olmaktan kurtulamıyorlar.

Bu kader değildir, değiştirilebilir.

Belediye Yönetimini yerel bir hükümet olarak görsek de birçok açıdan merkezi hükümete bağımlı olunması ve olanaksızlıklar elbette dikkate alınmalıdır. Eşitlikçi, özgürlükçü, sosyal adaletçi ve dayanışmacı niteliklerden yoksun bir sisteme, devlete ve iktidara sahipken bu özelliklerin tümüne sahip bir "Demokratik Yerel Yönetim" yaratmanın mümkün olmadığı bilinmelidir.

Ancak yine bilinmelidir ki yaşam durmuyor ve boşluk tanımıyor.

---

*Dikili Belediye Başkanı

Sorumluluğumuzu, görevlerimizi bilmek zorundayız. Aksi halde geleceğe ilk hesap verenler bizler oluruz.

Hem mücadele eden, etkileyen, baskılara boyun eğmeyen, özgür, gerçek insanları çoğaltma yolunda, hem de uğruna mücadele edilenler için atılan her adımda, amaç İnsan olmalıdır.

Demokratik Yerel Yönetimin doğrultusunu, en basit güncel işlerden başlayarak en karmaşık sorunların çözümüne dek, düşünce aşaması ve tüm uygulama süreçlerinde, belirleyen etken insan olmalıdır.

Başka hiçbir kaygının, bu yaklaşımın önüne geçmesine izin verilmemelidir.

2- Yoksul ve Ezilen Kesimlere Önceliklidir

Mevcut sistem koşullarının elverdiği ölçülerde demokratik olarak yapılan seçimler sonrasında işbaşına gelen ve sosyal belediyeciliği savunanlar için yönetim süreçlerinde, "taraf olan-olmayan", "yandaş olan-olmayan" ayırımı söz konusu olmamalıdır.

Kentte yaşayan herkes hizmetlerden eşit olarak yararlandırılmalı, ölçü, sorumluluklarını yerine getiren kentli-yurttaş olmalıdır. Bu yaklaşımı göz ardı etmeden, demokratik belediyecilik anlayışı ile yönetim görevine talip olanların programlarında, toplumun ekonomik ve sosyal olarak zayıf olan kesimlerinin ihtiyaç ve taleplerinin öncelikli yer alması önemlidir.

En başta işçiler, işsizler olmak üzere tüm çalışanlar, köylüler, yoksullar, küçük esnaf, zanaatkar ve üretim içinde olanlar, ihtiyaç ve talepleri kent uzun vadeli çıkarlarına ters düşmeden ama öncelikli olarak değerlendirilmelidir.

Bütçenin ve diğer olanakların elverdiği ölçüde ekonomik olarak zayıf kesimler, geçim yardımı, kira yardımı, vb. yollarla desteklenmelidir. Destek ve dayanışma onur kırıcı ve sadaka biçimlerinden

çıkarılmalı, vergilerimizden karşılanan bir kamusal hak olarak gerçek anlamına kavuşturulmalıdır.

Kentin geleceği planlanırken, öncelikler bu sınıf ve katmanların ihtiyaçları hesaplanarak belirlenmeli, olanakların kullanımında bu durum dikkate alınmalıdır.

Bu yaklaşımın insani ve adaletli olduğu duygusu yaygınlaştırılmalı, benimsetilmelidir.

Amaç balık yedirmek değil, balık tutmasını öğretmek olmalıdır.

3- Emeğe, Sosyal Adaletle Saygı Esastır

Emeğe ve sosyal adaletle saygılı olmak, bu alanda aktif bir politik çizgi oluşturmak ve uygulamak demokratik yerel yönetim anlayışının önemli bir ilkesidir. Bu anlamda belediye yönetimleri, gerekiyorsa olanaklarının sınırlarını zorlama pahasına, öncelikli olarak kendi içinde örnek olmalıdır.

Belediye yönetimleri, örnekler yaratarak, yol gösterici, eğitici ve özendirici olmalı, emeğin en yüce değer olduğu yargısına uygun bir anlayışın yaygınlaşmasına katkı koymalıdır.

Belediye bünyesinde çalışan işçi ve memurların örgütlenme ve daha iyi çalışma ve yaşam koşulları için mücadele çabalarına saygılı olmak, emeğe saygının önemli bir ölçütüdür. Bu tutum ve uygulamalar günlük hayatın belediye dışı diğer alanlarına da örnek olacak, emeğin gerekli saygınlığa ulaşmasına katkı koyacak, eğitici bir rol oynayacaktır.

İnsanı merkeze koyan yönetsel anlayışın önemli bir bileşeni "sosyal adalet" olmalıdır. Bu doğrultudaki uygulamalar, belediyeciliğin önemli değerlerinden biri olan eşitliğin sağlanmasına yardımcı olacaktır. Sosyal adaletin sağlanmasına yönelik uygulamalar için hangi araçların kullanılacağı her belediyenin kendi özelliklerinin ürünü olacaktır. Belediye bütçelerinin görüşülmesi

ve kararlaştırılması aşamasında bu ilkenin önemi göz ardı edilmemelidir.

Sosyal Adaletin sağlanmasında özellikle küçük yerleşim birimlerinde dayanışma önemli rol oynar.

Belediyeler kendi bünyesindeki uygulamaları ile örnekler yaratırken, bu önemli değerlerimizi yaygınlaştırıcı etkinlik ve çabaları arttırarak sosyal adaleti sağlayıcı gelişmelerin önünü açmalıdır.

4- Beslenme, Su, Barınma, Eğitim, Sağlık ve Kollektif Ulaşım İnsan Hakkıdır

Günümüzde, toplumun büyük çoğunluğu için, beslenme-barınma-eğitim-sağlık, ulaşım alanı ile ilgili hizmetler daha da önem kazanmıştır. Zira bu kesimlerin alım gücü sürekli düşerken, hayat daha pahalı hale gelmektedir.

Hızlanan özelleştirmelerle, kamu alanı daraltılmakta, kamusal nitelik taşıyan ve vergilerle karşılanması gereken kimi temel hizmetler özellerin piyasacı-karcı ellerine teslim edilmektedir.

Demokratik Yerel Yönetim anlayışı bu rüzgara karşı durmalı, uygulamaları ve önlemleri ile tersi bir gelişmenin uygulayıcısı olmalı, teşvik etmelidir. Bu alanlara özel öncelikler verilmelidir. Zira bu alanlar "insan hakkı" olarak görülmeli ve kamusal hizmet alanı olarak değerlendirilmelidir.

Sağlıklı ve ucuz beslenme konusunda uygun araç ve mekanizmalar geliştirilmeli, kooperatifler, seralar ve kolektif çözümler teşvik edilmelidir. Kimi alanlarda doğrudan üretimlerle, fiyatların kontrolü sağlanmalıdır. Ekmek üretimi önemli bir örnektir. Uygulamaları vardır. Bazı uygulamalar en ucuz ekmeği halka ulaştırma yanında, özel işletmelerin kontrolsüz ve acımasız fiyat arttırmalarının önlenebileceğini göstermektedir.

"Sosyal Konut" alanı yaratmak da belediyeciliğin halkçı çözümlerinden biridir. Çözüm kendi olanakları ile konut edinme olanağı olmayan kesimlere yönelebilmektir. Belediyelerin sahip

olduğu konut alanlarında uygun sosyal konutlar üreterek, kira karşılığı ihtiyaç sahiplerine vermesi sağlanabilir.

Neredeyse özel dersanelere devredilmiş olan eğitim sistemi, yoksul kesimlere büyük oranda kapalıdır. İhtiyaç duyan kesimlerin çocuklarına açılacak özel kurslarla, sağlanacak burslarla destekler geliştirilebilir.

Sağlık alanında, özellikle ilk yardım ve tahliller, hastanelere hızlı ulaşım ve sağlık taramaları konularında önlemler alınmalı, daha gelişmiş olanaklar yaratılmalıdır.

Kollektif ulaşımın ekonomi ve çevre açısından ne denli önemli olduğu bilinmektedir. Parasız ya da çok küçük ücretlerle bu doğrultuda önemli adımlar atılabilir. Ayrıca yayaların yok sayıldığı anlayışlarla mücadele edilmeli ve yayalara trafikte öncelikler tanıyan çözümler uygulanmalıdır.

Günümüzde olağanüstü önem kazanan bir ihtiyaç da "Su" dur. "Su bir insan hakkıdır" Bilindiği gibi su da özelleştirilmeye ve bir avuç egemen denetleyicinin eline bırakılmaya çalışılmaktadır. Sosyal belediyeciliği savunanlar bu girişimlere şiddetle karşı çıkmalıdır.

Bir yandan suyun dikkatli kullanımı için önlemler alınıp ve eğitici olunurken, diğer yandan az kullananlar ve yoksullar için ucuz ya da parasız kullanımı sağlanmalıdır.

5- Kentin ve Kent insanının Her Sorunu Yerel Yönetimin de Sorunudur

Belediyelerin hizmet alanına giren yaşam alanları her nedense hep daraltılır, sınırlandırılır. Bu anlayışın sürmesi için çaba gösterenler elbette var ve güçlüler de. Sosyal Belediyecilik anlayışı bu sınırların aşılmasını hedefler.

Belediyelerin yönetmekle sorumlu olduğu coğrafik alanda yaşamla bağlantılı her sorun belediyeyi ilgilendirmelidir.

Tabii ki merkezi hükümetlerin görevlerini ve devletin sahip olduğu nitelikleri atlamamak gerek. Sorunlara yönelmek, çözmeye çalışmak, merkezi hükümetin görevlerini sürekli hatırlatmayı da beraberinde getiriyor.

Yani işsizlik, yoksulluk vb. sorunlar da dahil insanımızı ilgilendiren her mesele belediyenin meselesi olmalıdır. Elbette olanaklar ve köklü çözümlerin asıl adresinin merkezi hükümet olduğu gerçeği atlanmadan.

Belediye yönetimi bu anlayışlar doğrultusunda ve her yanıyla rahat, barış ve huzur içinde yaşanabilir bir kent ortamı yaratmanın mücadelesini vermelidir.

6-Tüm Canlılara, Doğaya ve Çevreye Saygı Zorunluluktur

İnsanı merkeze koyan bir anlayışın önemli ilkelerinden biri çevreyi, doğayı ve canlıları korumak olmalıdır. Kaliteli ve insanca yaşamın önemli unsurlarından biri çevremize verilen değerdir. Bu açıdan belediyeler çevrenin ve diğer canlıların korunmasına ilişkin çalışmaları öncelikleri arasına almalıdırlar.

İnsana olan saygı: Doğaya, çevreye ve tüm canlılara olan saygıya bağlıdır.

7- Rüşvetin, Yolsuzluğun Kayırmacılığın Olmadığı, Eşitlikçi, Özgürlükçü, Demokratik, Katılımcı, Açık, Dürüst Temiz Yönetim Temel İlkedir

Geçmişten günümüze rüşvet, kayırmacılık ve yolsuzluklar hep bizi rahatsız etmiştir. Bir türlü bitirilemeyen ve yaşanan toplumsal düzenle bağlı olduğunu düşündüğümüz, mücadele edilmesi gereken bu olaylar ve sonuçları vicdanlarımızı yaralamış, bizleri çaresiz kılmıştır.

Rüşvetin, kayırmacılığın ve yolsuzlukların yarattığı sonuçlar zaten yeterli olmayan kimi olanakların haksız kullanımına neden olmuştur.

Savunulması, hoş görülmesi mümkün olmayan bu gibi kavramların hayat bulmasına müsait alt yapıların varlığı yadsınamaz. Ancak bu sonuçların kader olmadığı da bilinmelidir.

Açık, dürüst ve temiz bir yönetimin bu konularda vereceği mücadele, rüşveti, kayırmacılığı ve yolsuzlukları ortadan kaldıracaktır.

Demokratik Yerel bir yönetim bunu hedeflemeli, eşitlikçi, özgürlükçü, katılımcı bir belediye yönetimi oluşturulmalıdır.

8- Herkese Eşit Hizmet ve Farklılıklarımızla Barış İçinde Bir Arada Yaşama Ortamına Katkı Sağlamak Hedefdir

Demokratik Yerel bir yönetim her tür hizmette eşitlik sağlamalıdır. Hizmeti satın almada zorlanan, zayıf olan, söz konusu hizmetten yoksun kalmamalıdır. Şu ya da bu görüşe sahip olmak, yönetime yakınlık veya uzaklık gibi özellikler hizmeti asla etkilememelidir.

Kentte yaşayan her insan inancına, etnik kimliğine, cinsiyetine bakılmaksızın hizmetin eşit haklı öznesi olarak görülmelidir.

Farklılıklar, zengin bir birliğin temelini oluşturmalıdır.

Farklılıklarımızla, yan yana ve güvenli bir yaşam ortamı oluşturulmasına her tür olanak ve araçla katkı koyma çabası içinde olunmalıdır.

9- Çocuklar, Gençler, Kadınlar Her Alanda Olumlu Ayırmacılığa Tabi Olmalıdır

Demokratik Yerel Yönetim anlayışında çocukların sağlıklı büyümesi, her türlü sosyal ve eğitsel gereksinimlerinin karşılanması için gerekli önlemlerin alınması, oyun alanları oluşturulması hedef olmalıdır. Kreş ve okul öncesi eğitimleri için gerekli koşulların hazırlanması zorunluluktur.

Gençlere geleceğe yönelik eğitim ve çalışma olanaklarının sağlanması, sosyal gereksinimlerinin

karşılanması için projeler geliştirilmesinin yanı sıra yönetime katılmalarının sağlanması için gerekli çalışmaların yapılması zorunludur.

Kadınlarımızın olumlu ayırmıcılığa tabi olmaları, gelişme ve örgütlenmelerinin önünün açılması, yönetime etkin katılımın sağlanması, ihtiyaç duyanlara sığınma evleri açılması gibi çözümler belediyelerin görevlerinin başında olmalıdır.

10- Engellilerimizi Sosyal-Gündelik Yaşama Katmak İnsanlık Görevidir

Engelliler ve yaşlılar özel uygulamalarla toplumsal hayata katılacaktır. Hedef gündelik yaşamda eşit konumlarda yer almalarını sağlayıcı destekler yaratmak olmalıdır.

Konut girişlerinden başlayarak, alışveriş merkezleri, sinema ve benzeri sosyal yapılar, parklar, kaldırımlar, yollar, alt ve üst geçitler gibi halen engellilerin ve yaşlıların kullanma olanağının bulunmadığı alanların ve ulaşım araçlarının bu kesimlerin ihtiyaçlarına yanıt verecek şekilde düzenlenmesi zorunlu kılınmalıdır.

Sağlık, eğitim, iş, çevre, kent yaşamı gibi tüm yaşam alanlarında engelli yurttaşlarımızın diğer yurttaşlarımızla eşit olanaklarla insanca bir yaşam sürdürebilmelerini sağlayacak her türlü önlem alınmalı, bu konuda her türlü eğitici ve bilgilendirici faaliyet kamusal bir hizmet olarak örgütlenmelidir. İş bulamamış ya da çalışamayacak durumdaki engellilere her ay asgari geçim olanağı tanınmalıdır.

Engelliler, diğer yurttaşlarla eğitim konusunda eşit haklara sahip olmalı, engelliler için fırsat eşitliği yaratılmalıdır. Engelliler için uzman eğitimciler görevlendirilmelidir. İhtiyaçlarını karşılamak için düzenlenmiş yardım servisleri kurulmalı, bu kurumlara tam ulaşılabilirlik sağlanmalı ve ailelerden oluşan gruplar ve ilgili kuruluşlar eğitim sürecinin her safhasında yer almalıdır.

Özel birimler oluşturularak engellilerin işlerinin hızlı ve sorunsuz çözümü sağlanmalıdır. Gönüllü ve

zamanı uygun gençlerin engellilere yardım edebilmesini sağlayacak önlemler alınmalıdır.

Tüm yerel yönetimlerde engelliler bürosu oluşturulmalı, engelli örgütlerinin temsilcilerinden oluşan "Engelli Danışma Meclisleri" kurularak buradan çıkacak tavsiye kararları belediye meclislerince yaşama geçirilmelidir.

Engelliler, kendileriyle ilgili her türlü sorunun çözümünde kendi örgütlenmeleri aracılığıyla sürece katılmalı, söz ve karar sahibi olmalıdırlar.

Sıralamaya çalıştığımız bu ilkeleri yaşama geçirmek, neredeyse her yıl yeniden düzenlenen Belediyeler Yasası ile pek mümkün olamamaktadır.

Doğru bulduğumuz bu ilkeleri yaşama geçirmeye çalıştığımızda zaman zaman yargılanmalara da açık olmanız gerekmektedir.

Dikili Belediyesi olarak uygulamaya çalıştığımız bu temel ilkeler doğrultusunda ne tür engellerle karşılaştığımız da kısaca değinmek istiyorum.

a- Dikili de 10 tona kadar tüketilen sudan ücret alınmamaktadır. Bilimsel verilere göre bu miktarı 15 tona çıkarılması gerektiğini de biliyorum. Bu uygulamanın en temel nedeni, suyun insan hakkı olduğu gerçeğidir. Parası olmayanın bu temel ihtiyaçtan mahrum bırakılması hiçbir hukuk ve insanlık anlayışına uygun düşmez.

Nedenlerin biriside, 10 tona kadar suyun ücretsiz olması, olağanüstü bir su tasarrufunu sağlamakta olduğudur. Çünkü daha fazla su harcayandan bu bedel alınmaktadır ve bu durum suda tasarrufu doğurmaktadır.

Belediyeleri kar eden bir ticarethane gibi algılayan düşünce, üretilen bu hizmetin bedelini almadığımız gerekçesi ile ceza mahkemelerinde meclis üyelerimizle birlikte yargılanmamızı uygun bulmuştur.

Ancak bilinmelidir ki bundan dolayı alacağımız ceza, göğsümüzde onurla taşıyacağımız bir madalya

olacaktır. 6 Ekim 2009 tarihinde yapılacak duruşmaya bu inanç ve anlayışla katılacağımızı tüm kamuoyuna bu vesileyle duyurmak istiyorum.

b-Dikili'mizde sağlık kontrolü ve muayeneler ücretsizdir. Her türlü tahlil ücreti 1.-TL., rontgen ücretleri 5.-TL. dir. Bu miktarı ödeyemeyecek olanlardan bu ücret de alınmamaktadır. Bununla ilgili herhangi bir soruşturma veya yargılama da bulunmamaktadır. Sağlıklı yaşam, geleceğimizin umudu, insan hakkıdır.

c- Dikili'de kent içi ulaşım ücretsizdir. Bu hizmet, doğal yaşamı korumaya, hava kirliliğini önlemeye ve Dikili halkının tasarruf etmesinde önemli bir etkindir.

d- Dikili'mizde, öğrenci servisleri ücretsizdir. Belediyemizin eğitime olan katkısı, bilinçli bir toplum yaratabilme hedefi ile doğru orantılıdır. Aile bütçelerini de yakından ilgilendiren belediye hizmetimiz sürdürülmektedir.

e- Üniversitelerle işbirliği içinde "Kendini Keşfet" eğitim programı ile, Engelli gençlerimizin yaşama daha sıkı sarılmalarını sağlayacak etkinlikler üretmek belediyemizin çalışmalarından biridir.

f- Dikili Belediyesi, insana olan saygısını yaşamın son aşamasında da sahip çıkarak gerçekleştirmekte, insanı son yolculuğunda da yalnız bırakmamayı görev edinmiştir.

Sadece bir kaçını sıraladığımız bu hizmetlerin örneklerini çoğaltmak mümkündür. Bu hizmetlerin sunumunda karşılaşılan bürokratik engellemelerden de söz etmek istemiyorum.

Ancak Dikili'de yaşanan sürecin kamuoyunca yakından takip edildiğine de inanıyorum.

"Toplum ve Hekim" arasındaki diyalektik ilişkinin "Toplum ve Yerel Yönetim " ilişkisine koşutluğunu yeniden vurgulayarak teşekkürlerimi sunuyorum bu vesileyle sağlık ve esenlikler diliyorum.